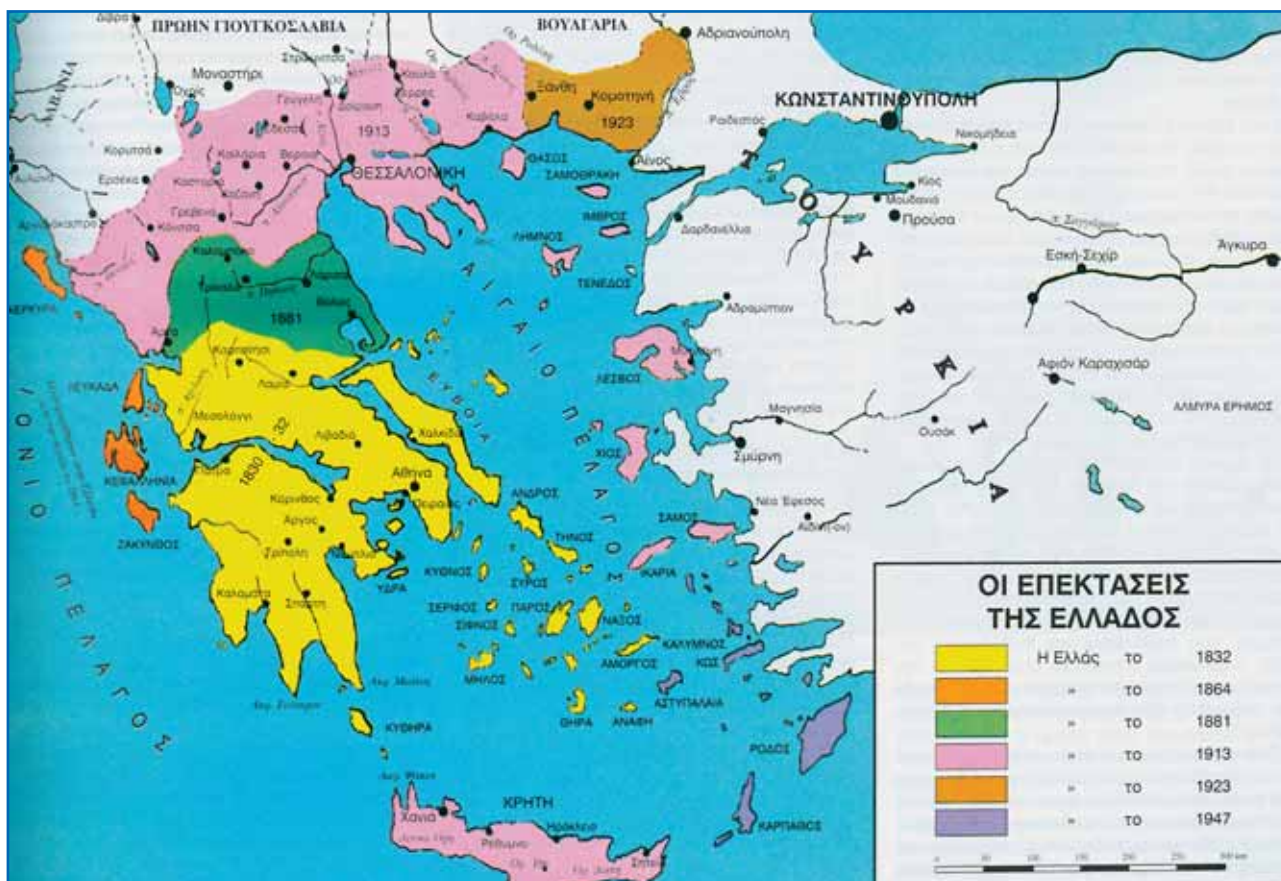

Η Ένωση των Ιονίων Νήσων

Δολοπλοκίες και εκβιασμοί των Μεγάλων Δυνάμεων

του Αντιναυάρχου (ε.α.), Ξενοφώντος Μαυρογιάννη

Χάρτης Ελλάδος (ΕΛΛΑΣ, τόμος 2, εκδόσεις Πάπυρος)

Η ιστορική πορεία του νεότερου Ελληνικού Έθνους είναι απόλυτα συυφασμένη με την ιστορία του ελεύθερου Ελληνικού Κράτους, στο πλαίσιο του οποίου ο Ελληνισμός μετά την Επανάσταση του 1821 απέκτησε την κρατική υπόσταση που ξέρουμε σήμερα.

Στην πορεία των 186 χρόνων από τότε, το Ελληνικό Έθνος γνώρισε επιτυχίες αλλά και αποτυχίες και τελικά κατάφερε να δημιουργήσει το σύγχρονο Ελληνικό Κράτος με τα σημερινά του όρια. Το κράτος αυτό φυσικά και δεν γεννήθηκε ως δωρεά των Μεγάλων Δυνάμεων της εποχής. Οι διεθνείς συνθήκες όχι μόνο δεν ευνοούσαν απελευθερωτικά κινήματα, αλλά με την πτώση του Ναπολέοντα επι-

κράτησαν για μεγάλη περίοδο αντιφιλελεύθερες αρχές από τις Κυβερνήσεις των τότε Μεγάλων Δυνάμεων, συνασπισμένων στην Ιερή Συμμαχία. Χρειάστηκε να γίνει η Ελληνική Επανάσταση, να χυθεί πολύ αίμα και δάκρυ που ανάγκασε τους Μεγάλους σε μεταστροφή της πολιτικής τους απέναντι στους αγωνιζόμενους Έλληνες και τελικά να αποδεχθούν τη δημιουργία ενός πλήρως ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους.

Η μόνιμη επιδίωξη του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, του Ιωάννη Καποδίστρια, ήταν ένα κράτος με σαφή όρια, σχετικά επαρκή χώρο που να παρέχει στοιχειώδη ασφάλεια. Έτσι, κατάφερε να δημιουργήσει το νεότερο Ελληνικό Κράτος που το 1832 ανα-

γνωρίστηκε με σταθερά σύνορα που έφθαναν στη γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού κόλπου.

Το 1864 παραχωρήθηκαν από τη Βρετανία στην Ελλάδα τα Ιόνια νησιά με το χαρακτήρα της προικοδότησης του νέου βασιλιά, του Γεωργίου Α', από το δανικό οίκο, ο οποίος είχε επιλεγεί ως νέος βασιλιάς της Ελλάδας.

Τα όρια αυτά επαυξήθηκαν με τη Συνθήκη του Βερολίνου το 1881, όταν αναθεωρήθηκε η Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου και μειώθηκαν οι βουλγαρικές φιλοδοξίες. Με τη συνθήκη αυτή η Ελλάδα προσαρτούσε τη Θεσσαλία και τμήμα της Ηπείρου.

Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι του 1912-1913 έφεραν στην Ελλάδα τα εδάφη της Μακεδονίας, της Ηπείρου και τα

νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου. Ακολούθησε ο Διχασμός, μία αμαρτία που ταλαιπώρησε τον τόπο για πολλές δεκαετίες και που χαρακτηρίζεται ως το μεγάλο δράμα της Ελλάδας. Οι συνέπειες της διχόνοιας αυτής φάνηκαν στη Μικρασιατική εκστρατεία με αποτέλεσμα τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, που μπορεί να χαρακτηριστεί ως χειρότερη και από την πτώση της Κωνσταντινούπολης γιατί, ενώ μέχρι τότε ο Ελληνισμός κατοικούσε και στις δύο ακτές του Αιγαίου μετά περιορίστηκε μόνο στη μία, τη Δυτική. Με τη Συνθήκη της Λωζάνης του 1923 ο Ελευθέριος Βενιζέλος που κλήθηκε από την επαναστατική κυβέρνηση του Ν. Πλαστήρα κατάφερε να περισώσει ό,τι μπορούσε από την καταστροφή κρατώντας, με τη Στρατιά του Έβρου, στην ελληνική επικράτεια τη Δυτική Θράκη.

Έκτοτε το Ελληνικό Κράτος έχει τα όρια όπως είναι σήμερα, αφού το 1947 με τη Συνθήκη των Παρισίων ενσωμάτωσε και τα Δωδεκάνησα.

Η επέτειος της 21ης Μαΐου για την Ένωση της Επτανήσου με τη Μητέρα Πατρίδα μάς δίνει την ευκαιρία για μία σύντομη αναδρομή στην ιστορία αυτή για να φέρουμε στη μνήμη πώς επιτεύχθηκε η Ένωση εν μέσω δολοπλοκιών από πλευράς των ξένων που έθεταν δυσμενέστατους όρους στην Ελλάδα.

Τα Επάνησα

Πολλές ελληνικές περιοχές υπήρχαν από την εποχή του Ομήρου καμία όμως δεν υμνήθηκε τόσο πολύ από το μεγάλο ποιητή, όσο τα Επάνησα και ιδιαίτερα η Ιθάκη και η Κέρκυρα. Ίσως διότι ο πολιτισμός τους ήταν περισσότερο καταφανής και ανεπτυγμένος. Από τότε μέχρι και σήμερα ο πολιτισμός αυτός παραμένει σε υψηλά επίπεδα παρά τις κατά καιρούς βλέψεις των ξένων κατακτητών.

Οι Επτανήσιοι ήταν πάντοτε οι πρώτοι, λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, προς τους οποίους απέβλεπαν οι ξένοι κατακτητές για να δαμάσουν τους ανυπότακτους Έλληνες. Οι αγώνες υπήρξαν πάντοτε σκληροί προς κάθε κατακτητή και μεγάλη η συμβολή τους στις περιπέτειες του Έθνους.

Είναι γνωστό ότι ο εθνικός παλμός των Επτανησίων για τη Μητέρα Ελλάδα δεν έπαψε να υπάρχει από την εποχή ακόμη της ενετοκρατίας και καθ' όλη τη μετέπειτα περίοδο κατά

Η μητέρα Ελλάς αγκαλιάζει τις θυγατέρες της

την οποίαν οι Επτανήσιοι έλαβαν μέρος στους πολέμους κατά των Τούρκων, προσφέροντας αίμα και χρήμα. Διακρινόμενοι για την επίδοσή τους στα γράμματα, διατήρησαν αμείωτη την εθνική συνείδηση και παρέμειναν πιστοί στην Ορθοδοξία σε μία περίοδο που η εθνικότητα, ιδιαίτερα στις περιοχές μας, ήταν το θρήσκευμα.

Η Ξενική κυριαρχία των Επτανήσων

Τα Επάνησα, ως γνωστόν, υπήρξαν η μόνη ελληνική περιοχή η οποία ουδέ-

ποτε υποτάχθηκε στο σύνολό της στους Τούρκους. Ορισμένα νησιά έζησαν περιόδους τουρκικής κατοχής, αλλά πάντοτε παροδικά.

Από τα μέσα του 14ου αιώνα τέθηκαν υπό ενετική κυριαρχία, η οποία ολοκληρώθηκε κατά τα μέσα του 17ου αιώνα επί Μοροζίνη. Το καθεστώς αυτό καταλύθηκε από το Μεγάλο Ναπολέοντα το 1797, ευθύς μετά την υποταγή της Βενετίας και τον ίδιο χρόνο η Αυστρία με τη Συνθήκη του Καμποφορμίου αναγνώρισε τη γαλλική κυριαρχία στα Ιόνια νησιά.

Ο Θρασύβουλος Ζαΐμης που υπέγραψε το πρακτικό της Ένωσης στην Κέρκυρα.

Ο Βασιλιάς Γεώργιος Α΄ την εποχή της Ένωσης.

Οι Επτανήσιοι που, αρχικά, θεώρησαν τους Γάλλους ως ελευθερωτές, γρήγορα αντιλήφθηκαν τη νέα πραγματικότητα, η οποία όμως δεν διατηρήθηκε επί πολύ. Οι Ρώσοι, σε συνεργασία με τους Τούρκους και με τη συμπαράσταση των Ελλήνων, ανάγκασαν τους Γάλλους να συνθηκολογήσουν δύο χρόνια μετά. Έτσι, το 1800, αναγνωρίστηκε η «Επτάνησος Πολιτεία» και με τη βοήθεια του Ιωάννη Καποδίστρια – τότε Υπουργού Εξωτερικών της Ρωσίας – τα Ιόνια νησιά με τη Συνθήκη των Παρισίων του 1815 τέθηκαν υπό αγγλική προστασία. Η Επτάνησος Πολιτεία ονομάστηκε τότε «Ηνωμένα κράτη των Ιονίων νήσων», υπό Άγγλο αρμοστή.

Το Σύνταγμα του 1803 και αυτό του 1817 αναγνώρισε την Ορθόδοξη θρησκεία και την ελληνική γλώσσα, παρόλον ότι έπρεπε να περάσουν πολλά χρόνια για να εφαρμοστεί η διάταξη της γλώσσας. Και τούτο επειδή το Σύνταγμα του 1817 έδινε την εξουσία στον ύπατο Βρετανό αρμοστή και συνεπώς η επίσημη γλώσσα του ήταν η αγγλική.

Οι στάσεις των Επτανησίων

Οι Άγγλοι, αρχικά, απέβλεπαν στην επιβολή πλήρους κυριαρχίας στα νησιά, γεγονός που υπήρξε η αφορμή να προξενηθούν κατά καιρούς διάφορες στάσεις.

Το Σεπτέμβριο του 1819 στη Λευκάδα οι χωρικοί μπήκαν στην πόλη, κατέλαβαν τα πυροβόλα και απειλήσαν να κάψουν τα σπίτια αυτών που συνεργάζονταν με τους Άγγλους. Οι βρετανικές δυνάμεις τούς απώθησαν και επακολούθησαν συμπλοκές με 400 θύματα εκατέρωθεν.

Στη Ζάκυνθο έγινε στάση με αρχηγό τον Αντώνιο Μαρτινέγο επειδή οι αγγλικές αρχές επενέβησαν στα θέματα της Ορθόδοξης εκκλησίας για να ακολουθήσουν οι στάσεις της Κεφαλλονιάς το 1848 και το 1849. Στην πρώτη ρίφθηκε για πρώτη φορά το σύνθημα «Ένωση» (σ.σ. με τη Μητέρα Ελλάδα) με αποτέλεσμα να συλληφθούν οι πρωτεργάτες της ενωτικής κίνησης. Στη δεύτερη, που ήταν και σκληρότερη, έγιναν εκτεταμένες συλλήψεις, συστήθηκε έκτακτο στρατοδικείο που επέβαλε αυστηρότατες ποινές. Σαρα-

νταέξι άτομα απαγχονίστηκαν, 34 καταδικάστηκαν σε ειρκτή και 400 μαστιγώθηκαν μέχρι αίματος με την αποτρόπαιη αξίωση να παρίστανται στους απαγχονισμούς και τις μαστιγώσεις οι οικογένειες των θυμάτων.

Κατά την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης οι Επτανήσιοι προσέφεραν αμέριστη τη βοήθειά τους στο επαναστατημένο Έθνος, παρά τα εμπόδια που παρενέβαλαν οι αγγλικές αρχές, υπό την απειλή κατάσχεσης και των περιουσιών τους ακόμη. Σώματα Επτανησίων έλαβαν μέρος στις μάχες κατά των Τούρκων και πολλοί κυνηγημένοι και κατατρεγμένοι Έλληνες βρήκαν καταφύγιο στα Επτάνησα.

Με την πάροδο του χρόνου η πολιτική των Βρετανών απέναντι στα Επτάνησα άρχισε να αλλάζει. Τρεις ήταν οι λόγοι: Η συνεχής πρόοδος των φιλελευθέρων ιδεών. Η αναγνώριση της πραγματικότητας που ήθελε τους κατοίκους των Ιονίων νήσων από την ώρα που δημιουργήθηκε έστω και μικρό Ελληνικό Κράτος να μη συμβιβάζονται με καμία άλλη λύση εκτός

από την ένωση με τη Μητέρα Πατρίδα. Και τέλος οι αναπροσαρμοζόμενες αντιλήψεις για τα στρατηγικά σημεία στήριξης της Βρετανικής αυτοκρατορίας.

Ο δεύτερος παράγων υπήρξε ο πιο αποφασιστικός και οι ολίγοι βολεμένοι με το υφιστάμενο καθεστώς δεν ήταν ικανοί να καταπνίξουν την εντύπωση που δημιουργούσαν οι συνεχείς διαμαρτυρίες της μεγάλης μάζας του λαού, των χωρικών και των νέων. Ταυτόχρονα η βρετανική κυβέρνηση υφίστατο και από άλλες πλευρές πίεση και επικρίσεις.

Στις 29 Νοεμβρίου 1850 ο βουλευτής Κεφαλλονιάς Ιωάννης Τυπάλδος-Καπελέτος υπέβαλε για πρώτη φορά στην Ιόνιο Βουλή ψήφισμα με το οποίο τονιζόταν ότι: «η ομόθυμος, στερεά και αμετάτρεπτος θέλησις του επανησιακού λαού ήτο η ανάκτησις της ανεξαρτησίας του και η Ένωσις του με την ελευθέρα Μητέρα Ελλάδα». Και άλλες πολλές εκδηλώσεις έγιναν τότε που ανάγκασαν την Αγγλία για να εξευμενίσει τον επανησιακό λαό να αποστείλει το 1858, ως έκτακτο απεσταλμένο της, τον Γλάδστων για να επιτύχει καταπράνωση των πνευμάτων, υποσχόμενος «ελευθεριώτερο Σύνταγμα».

Την επομένη της αφίξεώς του στην Κέρκυρα, τον επισκέφθηκε αντιπροσωπεία από δέκα βουλευτές με την παράκληση να διαβιβάσει στην βασίλισσα το αίτημά τους για αποκήρυξη, αφ' ενός του σχεδίου που προέβλεπε το νησί να γίνει αγγλική αποικία και αφ' ετέρου αντιμετώπιση της ένωσης με την Ελλάδα. Κατά την περιόδειά του στη συνέχεια στα άλλα νησιά μόνο ένα σύνθημα ακουγόταν: «Κάτω η προστασία» και «Ζήτω η Ένωσις».

Τελικά ο Γλάδστων αποφάσισε να υποβάλει σχέδιο μεταρρυθμίσεων ως αντίδοτο για την Ένωση και πρότεινε στη βρετανική Κυβέρνηση την ανάκληση του μέχρι τότε αρμοστή Γιανγκ, γεγονός που έγινε το 1859.

Μόλις ανέλαβε ο Γλάδστων, η Ιόνιος Βουλή διακήρυξε ότι «η μόνη και ομόθυμη θέλησις του Ιονίου λαού υπήρξε, και είναι, η Ένωσις απάσης της Επτανήσου μετά του βασιλείου της Ελλάδος», επιθυμία που απορρίφθηκε από τη βασίλισσα Βικτώρια. Ο Γλάδστων συνέχισε τις προσπάθειες στους Επτανήσιους να δεχθούν τις μεταρρυθμίσεις του χωρίς αποτέλεσμα οπότε το Φε-

Ο Χαρίλαος Τρικούπης που έκανε τις συνηνοήσεις για την Ένωση της Επτανήσου.

βρουάριο του 1859 αναχώρησε άπρακτος από την Κέρκυρα αφού αντικαταστάθηκε από το νέο αρμοστή Ερρίκο Στορξ που θα ήταν και ο τελευταίος.

Εν τω μεταξύ στην Αγγλία όλο και περισσότερο ωρίμαζε η αντίληψη να αφεθούν τα Επτάνησα. Και φθάσαμε στην εποχή που ο λόρδος Ράσσελ πρόσφερε τα Επτάνησα στον Όθωνα υπό όρους τους οποίους ο βασιλιάς απέρριψε. Ο Ράσσελ μάλιστα είχε χαρακτηρίσει τα Επτάνησα ως «πηγή αμηχανίας και δυσχερειών, βάρος περισσότερο παρά όφελος». Είχε προχωρήσει δηλαδή ένα βήμα περισσότερο από τον πρωθυπουργό Πάλμεστον, ο οποίος είχε ομολογήσει στον Τρικούπη ότι πλην του φρουρίου της Κερκύρας, ουδεμία χρησιμότητα είχαν τα νησιά για την Αγγλία.

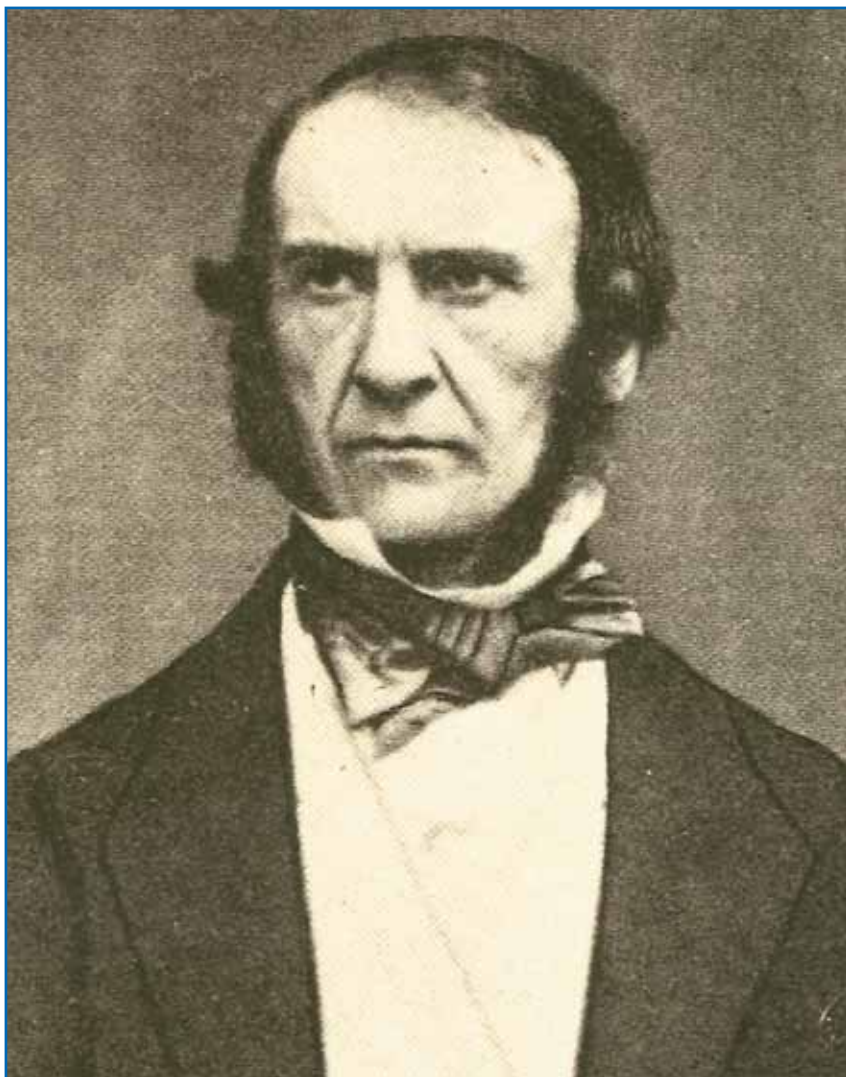
Η Ένωση δώρο στο νέο βασιλιά

Μετά την επανάσταση της 10ης Οκτωβρίου 1862 και την έξωση του

Όθωνα συγκροτήθηκε την επομένη προσωρινή κυβέρνηση υπό τους Δημ. Βούλγαρη, Κ. Κανάρη και Μπενιζέλο Ρούφο. Στις 12 Οκτωβρίου ο Όθων εγκατέλειψε την Ελλάδα με αγγλικό πλοίο, με κατεύθυνση την Τεργέστη. Οι μονάρχες που κυβερνούσαν τα ευρωπαϊκά κράτη δεν ήθελαν την εγκατάσταση Δημοκρατίας στην Ελλάδα που ζητούσαν οι Αμερικανοί φιλέλληνες. Καθένα από τα ευρωπαϊκά ανακτοβούλια ήθελε την εγκατάσταση βασιλιά της αρεσκείας του για εξυπηρέτηση των δικών του συμφερόντων και να μην ενοχλείται η Τουρκία, ο μεγάλος ασθενής.

Ταυτόχρονα με τις συνταγματικές εξελίξεις στο εσωτερικό της χώρας προχωρούσε και η διαδικασία ανεύρεσης νέου ηγεμόνα με κυρίως ενδιαφερόμενες τις τρεις Προστάτιδες Δυνάμεις, Βρετανία, Γαλλία και Ρωσία.

Η βασίλισσα Βικτώρια έστειλε απεσταλμένο, τον Ερρίκο Έλιοτ, για να ανα-

Ο William Ewart Gladstone (1809-1898) διάσημος Βρετανός πολιτικός και συγγραφέας (Πολιτική Ιστορία της Νεότερης Ελλάδος, Σπ. Μαρκεζίνης, τόμος 2, εκδόσεις Πάπυρος)

κοινώσει την πρόθεσή της να παραχωρήσει στην Ελλάδα τα Επτάνησα υπό τον όρο ότι θα πολιτευόταν συνετά, θα απείχε κάθε ιδέα επίθεσης κατά της Τουρκίας και θα εξέλεγε βασιλιά αρεστό στην Αγγλία! Παράλληλα ο Έλιωτ θα πήγαινε και στην Κωνσταντινούπολη για να πείσει την Τουρκία να συγκατατεθεί στην παραχώρηση στην Ελλάδα της Θεσσαλίας και μέρους της Ηπείρου για να διευκολυνθεί ακόμη περισσότερο η εκλογή βασιλιά που θα παρείχε τα χέγ-για ότι οι Έλληνες δεν θα ενοχλούσαν στο μέλλον την Τουρκία με επαναστατικά κινήματα. Τα πολιτικο-στρατηγικά μαγειρέματα στο μεγαλείο τους.

Την 1η Δεκεμβρίου 1862 (νεα ημερ.) η προσωρινή κυβέρνηση προκηρύσσει δημοψήφισμα για την εκλογή νέου βασιλιά κατά το οποίο ο δευτερότοκος γιος της βασίλισσας Βικτω-

ρίας έλαβε το 94% των ψήφων των Ελλήνων εκλογέων. Η προτίμηση όμως του ελληνικού λαού προσέκρουσε στο άρθρο του Πρωτοκόλλου του Λονδίνου του 1830 το οποίο απέκλειε από τον ελληνικό θρόνο τα μέλη των βασιλικών οίκων των τριών Προστατιδών Δυνάμεων, ακριβώς για να άρει ένα από τα πιθανά αίτια δυσπιστίας μεταξύ των χωρών αυτών. Τελικά με την υπόδειξη της Αγγλίας και τη συγκατάθεση των άλλων δυνάμεων κατέληξαν στην επιλογή του 18χρονου πρίγκιπα Χριστιανού Γουλιέλμου Γεωργίου, δευτερότοκου γιου του βασιλιά της Δανίας Χριστιανού, διαδόχου του θρόνου.

Μετά από τρίμηνες διαπραγματεύσεις με το βασιλικό οίκο της Δανίας στις 13 Ιουλίου 1863 (ν.η.μ.) υπογράφηκε η τελική συνθήκη αποδοχής του

Στέμματος με το ρητό όρο της προσάρτησης των Ιονίων νήσων και την 1η Αυγούστου 1863 (ν.η.μ.) υπογράφηκε Πρωτόκολλο μεταξύ των Μεγάλων Δυνάμεων που όριζε τη διάλυση της Ιόνιας Βουλής και την προκήρυξη νέων εκλογών για την 21η και 22α Σεπτεμβρίου κατά τις οποίες οι Επτανήσιοι θα εκφράζανε την επιθυμία τους για την Ένωση.

Οι εκλογές έγιναν με σύνθημα την Ένωση άνευ όρων γιατί, εν τω μεταξύ, είχε γίνει γνωστό ότι το Πρωτόκολλο της 1ης Αυγούστου 1863 που υπέγραψαν οι Μεγάλες Δυνάμεις (Βρετανία, Γαλλία, Ρωσία, Αυστρία, Πρωσία) έθετε εξευτελιστικούς όρους. Συγκεκριμένα προέβλεπε την κατεδάφιση των φρουριών των νησιών, την απαγόρευση στάθμευσης ελληνικών στρατιωτικών και ναυτικών δυνάμεων στα νησιά, τη διατήρηση των ξένων ναυτιλιακών προνομίων και ιδίως του αυστριακού Λόυδ και των προνομίων της Καθολικής Εκκλησίας. Τέλος τη διηνεκή ουδετερότητα των νήσων και ιδίως της Κέρκυρας και των Παξών για να ικανοποιηθεί η Αυστρία και η Τουρκία.

Η Ελληνική Κυβέρνηση προ αυτής της καταστάσεως έστειλε στο Λονδίνο ως πληρεξούσιο τον Χαρίλαο Τρικούπη, ο οποίος μετά από αγώνες επέτυχε να βελτιώσει τους όρους στον περιορισμό της διηνεκούς ουδετερότητας των νησιών μόνο για την Κέρκυρα και τους Παξούς, όπως και το χρονικό περιορισμό μερικών εμπορικών και ναυτικών προνομίων. Τελικά η Συνθήκη υπογράφηκε τη 17/29 Μαρτίου 1864.

Πάνδημος υπήρξε η χαρά των Ελλήνων όταν αναγγέλθηκε η υπογραφή της. Μια, περίπου, γενιά μετά την Ανεξαρτησία, ελληνικά εδάφη ενώνονταν με τη Μητέρα Πατρίδα. Η Εθνοσυνέλευση ομόφωνα επικύρωσε τις διεθνείς πράξεις και την 25η Απριλίου (7 Μαΐου) διορίστηκε έκτακτος απεσταλμένος του βασιλιά, ο Θρασύβουλος Ζαΐμης, ο οποίος στην Κέρκυρα υπέγραψε με τον τελευταίο αρμοστή Χένρι Στορκ το πρωτόκολλο της ημερομηνίας (18/30 Μαΐου 1864) αναχώρησης των αγγλικών αρχών και του στρατού από τα Επτάνησα.

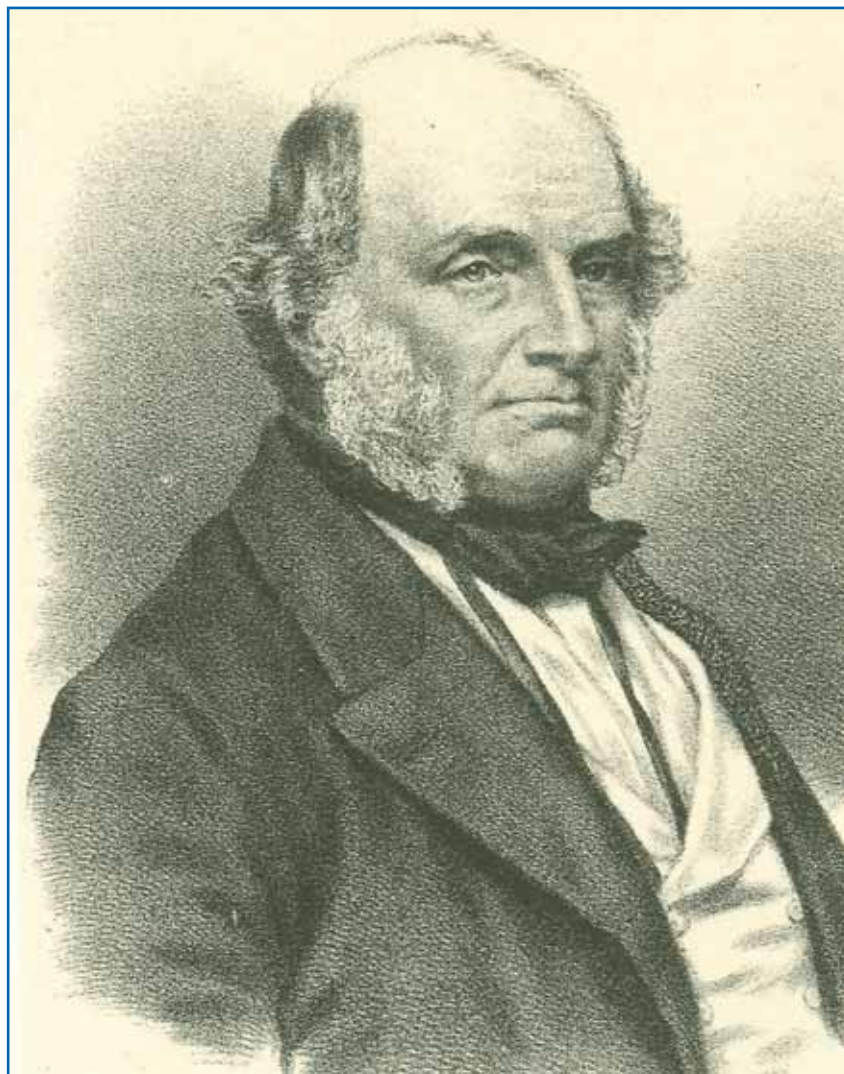
Ο ελληνικός στρατός αποβιβάστηκε στην Κέρκυρα στις 21 Μαΐου (2 Ιουνίου) 1864 και εν μέσω απερίγραπτου ενθουσιασμού υψώθηκε στην ακρό-

πολη η ελληνική σημαία. Ο νεαρός βασιλιάς έφθασε στο νησί στις 25 Μαΐου (6 Ιουνίου) με τη φρεγάτα «Ελλάς» με τη συνοδεία των πρεσβευτών των Μεγάλων Δυνάμεων όπου έγινε δεκτός με αληθινή φρενίτιδα χαράς από τον κερκυραϊκό λαό. Τόσο ευτυχής και γοητευμένος από την ωραιότητα του νησιού ήταν ο Γεώργιος Α΄ που παρέτεινε την παραμονή του στο νησί για μερικές ημέρες και στη συνέχεια επισκέφθηκε και τα άλλα νησιά όπου βρήκε την ίδια θέρμη, αγάπη και υποδοχή από τους πάντα γνήσιους Έλληνες κατοίκους της.

Αυτή είναι, εν συντομία, η ιστορία της Ένωσης της Επτανήσου με τη Μητέρα Ελλάδα που για πάρα πολλά χρόνια βρισκόταν υπό ξένη κατοχή. Μεσολάβησαν διάφορα στάδια διπλωματικών ζυμώσεων και εκβιασμών μέχρι να επιτευχθεί η Ένωση για να ικανοποιηθούν ξένες απαιτήσεις και συμφέροντα που φέρνουν στο μυαλό των νεωτέρων τις περιπέτειες ενός άλλου νησιού, της Κύπρου. Δολοπλοκίες της διεθνούς πολιτικής για την προάσπιση των ιδιαίτερων πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων τους, είναι ο κανόνας.

Θα ήταν παράλειψη εάν στις δολοπλοκίες αυτές δεν αναφέρονταν και οι αντιδράσεις που εκδήλωσε η διεθνής φιλελεύθερη γνώμη για την ποταπότητα των ιδιοτελών συμφερόντων που τόσο αντέδρασαν στην πραγματοποίηση της Ένωσης της Επτανήσου.

Οι φιλελεύθερες ψυχές επαναστάτησαν κατά των ευρωπαϊκών ανακτοβουλίων και πολλοί υπήρξαν οι εκφωνηθέντες λόγοι για τα όσα έγιναν κατά του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Ο χαρακτηριστικότερος είναι ο λόγος στο Κοινοβούλιο του Άγγλου βουλευτού Γκρέγκορι, ο οποίος κάκισε την αγγλική πολιτική και υπεραμύνθηκε των ελληνικών δικαίων χαρακτηρίζοντας τους δεσμευτικούς όρους της Ένωσης να υποδηλώνουν μία από τις μεγαλύτερες αδικίες, βία και κακή πίστη προς ένα ασθενές και απροστάτευτο έθνος, με αποτέλεσμα το όνομα της Αγγλίας το οποίο μέχρι τότε ήταν αγαπητό και σεβαστό μεταξύ του ελληνικού λαού να ακούγεται πλέον με τη μεγαλύτερη δυσπιστία, δυσμένεια και αποστροφή. Η ανατίναξη των φρουρίων της Κέρκυρας δεν ήταν πολιτική πράξη –έλεγε ο βουλευτής– διότι τα Επτάνησα δεν ήταν

Ο λόρδος John Russell (1792-1878) διετέλεσε επί σειράν ετών βουλευτής και κατ' επανάληψιν Υπουργός (Πολιτική Ιστορία της Νεότερης Ελλάδος, Σπ. Μαρκεζίνης, τόμος 2, εκδόσεις Πάπυρος).

αποικία των Άγγλων, αλλά βρίσκονταν υπό την προστασία τους και τα φρούρια και οι οχυρώσεις κατασκευάστηκαν με την επώδυνη φορολογία του λαού. Αλλά και στην περίπτωση που αν και ένας οβολός δεν δινόταν από τους κατοίκους δεν θα έπρεπε να καταστραφούν τα φρούρια και οι οχυρώσεις, γιατί η Αγγλία ήταν ο αποχωρών μισθωτής που δεν έχει το δικαίωμα να καταστρέψει την ξένη περιουσία ανεξάρτητα με τις οποίες μεταβολές ή επιδιορθώσεις έχει επιφέρει. Και ο βουλευτής τελείωσε το λόγο του λέγοντας ότι, καμία άλλη αγγλική αποτυχία δεν είχε προξενήσει τόσο δυσάρεστες εντυπώσεις στη διεθνή φιλελεύθερη γνώμη, όσο η συνθήκη των Ιονίων νήσων προσθέτοντας ότι στην Ευρώπη συναντά κανείς χλευαστικές γελοιογραφίες για την Αγγλία,

που την εμφανίζουν να ταπεινώνει τον εαυτό της απέναντι στους ισχυρούς και να κάνει το λιοντάρι στους αδύνατους, όπως είναι η μικρή Ελλάς.

Με αυτό το πνεύμα μίλησαν και άλλοι Άγγλοι βουλευτές όπως και δριμείς στην κριτική τους υπήρξαν και άλλοι φιλελεύθεροι, πέραν των βουλευτών, που απέδωσαν τους δυσμενείς όρους που επιβλήθηκαν από τη συνθήκη στην ικανοποίηση των συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων και των Άγγλων τουρκόφιλων. Τελικά οι όροι επιβλήθηκαν με μερικές τροποποιήσεις που επήλθαν χάρις στη διπλωματικότητα και επιμονή του Χαρίλαου Τρικούπη και τα φρούρια της Κέρκυρας και του μικρού νησιού Βίδο ανατινάχθηκαν διατηρούμενα μόνο αυτά που είχαν χτιστεί επί ενετοκρατίας τα οποία δεν κρίθηκαν επικίνδυνα.